

IZHAJA VSAK DAN

Na nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih oblikah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sečani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.)

PLAČI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 mm. CENE: Trgovinski in obrtni oglaš po 8 st. mm. komercialne, zahvale, poslanice, oglaš denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglaš v tekstilu lista do 5 vrst 20 K, vsaka dodatna vrsta K 2. Mali oglaš po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglaš sprejema Istarski oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V oddelku je med 1

NAROČNINA ZNAŠA

Na leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na eno leto brez dopolnilne naročnine, se uprava ne odziva. Naročnin na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: v celotni Kren 2-20, na pol leta Kren 2-10. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rakopis se ne vrača. Naročnine, oglaš in reklamacije je pošiljati na upravo lista. **UREDNIŠTVO:** ulica Giorgio Galati 29 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GÖDINA. Lestvica honorarjev lista „Edinost“: Napisala Tiskarna „Edinost“ vplivna zadruga s omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galati 29. Poštne-branilni račun št. 841-652. TELEFON B. 11-51

BRZOJAVNE VESTI.

Direktna mirovna pogajanja med Turčijo in balkansko zvezo.

SOFIJA 3. (Izv.) Vsa znamenja kažejo, da se v resnici v najkrajšem času prično mirovna pogajanja. Potem ko je turška vlada skušala s posredovanjem Petrograda zvedeti, pod kakimi pogoji bi bila Bolgarska pripravljena skleniti mir, se je Porta sedaj obrnila kar direktno na bolgarski glavni stan. V bolgarskih krogih se zatrjuje, da odide dr. Danev, takoj kakor hitro dobi primerno podlago za nadaljna pogajanja, naravnost v Dimitiko.

SOFIJA 3. (Izv.) Neki član bolgarske vlade je izjavil časniki, da se v najkrajšem času potem posredovanja veseli prično nova mirovna pogajanja med balkansko zvezo in Turčijo. Bolgarska zahteva za enkrat, da Turčija v principu odstopi Drinopolje in prizna balkanski zvezi pravico do vojne odškodnine.

Glede bodoče bolgarsko-turške meje se bo razpravljalo šele pozneje. Seveda bo Bolgarska pri dosedanjih pogojih vstrajala le v tem slučaju, če sklene Turčija mir še preje, predno pade Drinopolje. Po kapitulaciji Drinopolja bodo zahtevale balkanske zveze vsekakor precej večje. Zato je odločno samo v interesu Turčije, da kolikor mogoče hitro pospeši obnovo mirovnih pogajanj in sklene mir.

Albanska vstaja proti Srbom.

DUNAJ 3. (Izv.) „Zeit“ poroča iz albanskih virov, da je izbruhnila v albanskih okrajih Tirana in Kroja vstaja proti Srbom. Boji trajajo že par dni. Albancem se je baje posrečilo prepoditi iz teh okrajev vse srbske posadke in jih pognati na morje. Vsi Albanci, ki lahko nosijo orožje, so se umaknili v gore in se pripravljajo na geriljo vojno s Srbi. Tudi v kosovskem vstajetu so se katoliški in mohamedanski Albanci združili v boju proti Srbom.

Grški vspehi pred Janino.

ATENE 3. (Izv.) Uradno se poroča: Turške čete, ki so prodirale iz Mezova, so Grki nenadoma z vso silo napadli in jih pri Krizovic, Dresdenikonu, Siapu in Petri popolnoma porazili. Turki so se morali umakniti v največjem neredu.

Zmešnjava v Carigradu.

CARIGRAD 3. (Izv.) V zadnjem času je dobila mladoturška vlada od več strani informacije, da se pripravlja nov državni prevrat, katerega žrtev naj bi postal sedanji mladoturški kabinet. Mahmud Šefket paša čuti, da njegova pozicija vendar ni tako trdna kakor kdo misli in je zato odredil najboljše varstvene odredbe, da se izogne vsakemu presenečenju. Odkar je prevzel vodstvo vlade, je že dvakrat spremenil carigradsko garnizijo. Veliko vznemirjenje vzbuja posebno gibanje sofi, ki imajo neprestano razne tajne sestanke in se jim je posrečilo vtihočiti med vojaštvo, posebno med armado pri Cataldži že na tisoče protivladnih proklamacij. Sadiku beju, ki bi moral pri nameravanem prevratu voditi vso akcijo, se je komaj posrečilo pobegniti. Tajni agenti so namreč že stopili v palačo princa Eddina, kjer je stanoval, da bi ga aretirali. Slučajno pa je princ Eddin agente nekaj časa zadržal pri sebi, nakar je pobegnil Sadik bej z neko rusko barkaso na ruski parnik, ki je potem takoj odpotoval.

LONDON 3. (Izv.) „Reuter Bureau“ poroča, da zarota Luifi beja in njegovih tovarišev, o čemer smo že včeraj poročali, ni bila tako nevarna, vendar pa je vlada kljub temu odredila vse potrebno, da prepreči izgrede. Mladoturški komite je ojačil stražo pred vhodom v Porto in v Porti in pomnožil garnizijo z dvema polkoma kavalrije, ki sta zvesto udana vladi. Člani komiteja so ustanovili posebne oddelke zaupnih varnostnih straž, da odbijejo vsako pretečo nevarnost. Dosedaj se ni še zgodilo ničesar, kar bi opravičilo te izvanredne odredbe.

Proti izročitvi Drinopolja.

PARIZ 3. (Izv.) „Journal“ poroča iz Carigrada: Odlični član mladoturškega komiteja je izjavil, da bi odstop Drinopolja pomenil za Turčijo pravo katastrofo. Ni izključeno, da pride v tem slučaju do državljanske vojne, kajti nobena vlada, ki bi izročila Drinopolje, se ne bo mogla vzdržati na krmilu. To je Evropi vse dobro znano in zato je tembolj čudno, zakaj noče vpoštevati želje turškega naroda.

CARIGRAD 3. (Izv.) Zarota, katero je včeraj razkrila policija, je imela namen, sirmoglaviti revolucijskim potom vso sedanjo vlado, če odstopi Drinopolje. Zarotniki so

hoteli zapreti vse mladoturške voditelje in postaviti na krmilo decentralistični kabinet.

Situacija na bojišču.

CARIGRAD 3. (Kor.) Po poročilu vojnega ministrstva se zadnja dva dneva vsled snežnih zametov niso vršile nobene vojne operacije. Sovražnik obstreljuje Drinopolje v presledkih. Zdravstveno stanje turške armade je najboljšje.

Protiitalijanske demonstracije na Egejskih otokih.

ATENE 3. (Izv.) V nedeljo so se vršila na vseh onih Egejskih otokih, katere so za časa tripolitanske vojne zasedli Italijani, velika protiitalijanska manifestacijska zborovanja, na katerih je bila proklamirana združitev imenovanih otokov z Grško. Italijanski vrhovni poveljnik, general Amelio, je radi tega izdal odredbo, da bo vse vdeležnike pri sličnih demonstracijah v bodoče kaznoval z enim letom ječe, visoko denarno globo in izgonom. Italijanska kavalerijska patrulja po mestih in je konfiscirala vse grške zastave. V Atenah vlada radi nečuvnih italijanskih represalij velikansko razburjenje in ogorčenje.

Prepozno.

CARIGRAD 3. (Kor.) V vseh državnih uradih je bil prečitan sklep ministrskega sveta, da se državni uradniki ne smejo pečati s politiko, ne obiskovati kakih klubov, sicer bodo takoj odpušteni iz službe.

Paprikov in Tošev odpotovala v Sofijo.

BELGRAD 17. (Kor.) Bolgarski general Paprikov in bolgarski poslanik Tošev sta danes odpotovala v Sofijo.

Kralj Peter bojan.

BELGRAD 3. (Kor.) Kralj Peter je moral radi revmatičnih bolečin zopet ležati v posteljo.

Moderniziranje srbske cerkve.

BELGRAD 3. (Izv.) „Večerne Novosti“ agitirajo z vso silo za moderniziranje srbske cerkve, posebno za uvedbo srbske liturgije, ker dosedanje staroslovenske liturgije večina naroda ne razume.

Pred krvavimi dnevi v Budimpešti.

Generalni štrajk. — Strojne puške na ulicah.

BUDIMPEŠTA 3. (Izv.) Jutri pride kočno vendar enkrat volilna reforma v parlamentu v razpravo. Opozicija bo imela nocoj konferenco, na kateri bo sklepala o svoji taktiki. Tudi vladna stranka bo imela zborovanje, kjer bo natančno precizirala stališče napram vladni predlogi glede volilne reforme. Kaj bo s toliko obetanim generalnim štrajkom, se še danes ne ve ničesar natančneje. Vodstvo socialistične stranke je izdalo danes proklamacijo, v kateri izjavlja, da bo štrajk sicer izbruhnil, a še ni določeno kedar. Pojavljajo se celo vesti, da se vrše med vodstvom socialistične stranke in vlado kompromisna pogajanja. Socialisti zahtevajo, naj bi vlada privolila v nekatere spremembe v volilni predlogi v prilog delavstvu, posebno glede zahtevane starosti, ki naj bi se znižali od 30 vsaj na 26 let. A tozadnja pogajanja so se dosedaj še vedno razbila na neomajnem stališču grofa Tisze. Vlada zahteva, naj socialisti opuste štrajk, ali pa kvečjemu proklamirajo 24urno tiho ustanovitev dela.

V Pešti vlada radi predstojećih dogodkov velikansko vznemirjenje. Mesto ima čisto lice oblegane trdnjave. Vsa križišča cest so močno zastražena. Večje in širše ceste je zastražilo vojaštvo, da onemogoči eventualne demonstracije. Policija ima permanentno službo. Pred parlamentom je močna straža.

BUDIMPEŠTA 3. (Izv.) Razburjenje v mestu postaja od ure do ure večje in silnejše. Naravnost velikansko ogorčenje pa se je polastilo meščanom, ko so zvedeli o velikih vojaških pripravah. Včeraj so prispeli namreč semkaj posebni oddelki s strojnimi puškami, ki so razpostavljeni po ulicah. Prebivalstvo je trdno prepričano, da bo tekla krl. Zatrjuje se, da so danes zvečer socialisti napovedali na tisoče proklamacij, v katerih natpoveduje vodstvo pričetek generalnega štrajka za jutri opoldne. Vladna stranka je imela danes konferenco, na kateri je debatirala o volilno-reformni predlogi. Jutri se konferenca nadaljuje.

Krvave demonstracije na Iovvskem vseučilišču.

5 težko, 10 lahko ranjenih.

LVOV 3. (Izv.) Na tukajšnjem vseučilišču je prišlo danes do velikih kravalov. Poljski dijaki so bojkotirali šest židovskih studentov, ki so študirali v Varšavi. Židji so se temu uprli, nakar je prišlo do krvavih spopadov, v katere so se vmešali tudi zionisti. Vmes sta morala poseči policija in rešilno društvo. 5 dijakov je težko, 10 lahko ranjenih.

Stürgkh v avdienci.

DUNAJ 3. (Izv.) Včeraj je cesar sprejel ministrskega predsednika grofa Stürgkha v avdienci.

Poljsko-rusinska spravna pogajanja.

DUNAJ 3. (Izv.) Danes so se med vlado in Poljaki nadaljevala pogajanja glede gališke deželozborske volilne reforme. Finančni minister Zaleski in gališki cesarski namestnik Bobrzinski sta izdelala kompromisni načrt, o katerem se bodo nocoj posvetovali Poljaki. Jutri se bodo nadaljevala pogajanja z Rusini.

LVOV 3. (Izv.) Korespondenca „Slavia“ je dobila iz poljskih demokratičnih krogov informacijo, da je optimistično naziranje glede poljsko-rusinskih spravni pogajanj malo utemeljeno, ker vstrajajo konservativni poljski krogi še vedno na intransigentnem stališču.

Poljska ljudska stranka grozi za slučaj, če se bodo pogajanja tudi tokrat razbila, z najhujšim bojem proti vsem konservativnim krogom in izjavlja, da bo tudi preprečila v parlamentu rešitev finančnega načrta. Voditelj Poljske ljudske stranke, Stapiński, je o tem že obvestil danes ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Zvečer so imeli konservativni poljski krogi konferenco. — Jutri se prično nova pogajanja z voditelji rusinske poslanske delegacije.

Avstrijsko-ruski sporazum.

PARIZ 3. (Izv.) „Matin“ objavlja iz petrogradskih diplomatskih krogov vsebinsko avstrijsko-ruskega sporazuma. Avstrija se po tej pogodbi zaveže, znižati efektivno stanje svojih čet, tako, da bodo avstrijske kompanije ravnotako močne kot ruske v mirovnem času. Ker znaša ruska kompanija v mirovnem času povprečno 150 mož, bo Avstrija odpustila od vsake kompanije toliko mož, kolikor jih je nad 150.

DUNAJ 3. (Izv.) „Neue Freie Presse“ poroča iz diplomatskih krogov, da bosta Rusija in Avstrija istočasno, najbrže dne 6. t. m. izdala komunikacije, ki bo imel namen pomiriti prebivalstvo in obodriti industrijo in trgovino, ki vsled sedanje krize najbolj trpita. Komunikacija bosta tudi objavila vsebinsko avstrijsko-ruskega sporazuma glede demobilizacije.

Dalekosežna reforma ruske armade.

PARIZ 3. (Izv.) „Temps“ poroča iz Petrograda: Ruska vlada pripravlja dalekosežno reformo ruske armade. Predvsem namerava ustanoviti na novo eno divizijo strelcev in dve diviziji infanteristov. Glavno pozornost pa obrača vojna uprava na pomnožitev artilerije, katere bo imela v bodoče 15.000 topov. V to svrhu naroči vojna uprava že letos 700 novih topov. Pomnoži se tudi vojni material in vojaška oprema.

Dogodki na Daljnem Vztoku.

Pogodba med Anglijo in Rusijo.

BERLIN 3. (Izv.) Brzojavni urad poroča, da obstoji med Rusijo in Anglijo posebna pogodba glede Mongolske in Tibeta. Rusija priznava Angliji interesno sfero v Tibetu, Anglija pa pušča nasprotno Rusiji popolnoma proste roke na Mongolskem. Obe državi sta se zavezali, medsebojno se podpirati za slučaj konflikta s Kitajsko, obenem pa se odločno skupno upreti proti vmešavanju kake ostale evropske velevalsti.

Za dveletno službovanje v nemški mornarici.

BERLIN 3. (Kor.) Državni zbor je danes končal generalno debato o proračunu mornariške uprave in sprejel celo vrsto resolucij, med drugimi tudi resolucijo glede dveletnega službovanja pri mornariški infanteriji.

Angleško-francosko pobratimstvo v Toulonu.

PARIZ 3. (Kor.) „Agence Havas“ poroča iz Toulona: Semkaj je dospela angleška topničarka „Husar“ in oddala več pozdravnih strelcev, na katere je odgovorila francoska oklopna „Voltaire“. Prvi lord angleške admiralitete se je podal na krov

„Voltaire“, kjer ga je mornariški minister Baudin najskrenejše poldravlil. Admiral Churchill je ostal na „Voltaire“, da prisostvuje strelnim vajam pri Salins d'Hyèresa.

Sufragetke se poslužujejo že bomb.

LONDON 3. (Izv.) Na kulodvoru v Devonporthu je danes eksplodirala bomba in povzročila velikansko škodo. Več oseb je bilo nevarno ranjenih. Bombo so podstavile sufragetke.

Cerkev in politika.

Škof Bonomelli v Cremoni je napisal devetdeset strani obsežajočo brošuro pod naslovom „Cerkev“. Ta brošura je v vseh cerkvenih in političnih krogih Italije vzbudila izredno veliko senzacijo. Škof Bonomelli, ki mu je danes osemdeset let, je že poznal radi svojega italijanskega nacionalnega mišljenja in svojega prizadevanja v svrhu cerkvenih in socialnih reform. Dobil je radi tega od Vatikana že več ukorov. V omenjeni brošuri se bavi z razmerjem med Italijo in Vatikanom, z razmerjem med domovino in cerkvijo in razmerjem med vero in politiko.

Pravi, da je cerkev sicer božjega izvora, ali, po dolgem svojem potu prenešeno med ljudi, jo pokriva tudi človeški prah in umazanost. Zato pa se onega, kar je v njej božjega, ne sme zamenjavati z onim, kar so dodale človeške roke. Nikdo ne more trditi, da bi bili zato, ker je cerkev sveta, sveti tudi papeži, škofje in drugi njeni duhovniki. Nikdar niso pogrešili oni, ki so izvrševali svojo sveto pravico, opominjajoč cerkvene pastirje na njihove dolžnosti, kakor n. pr. Katarina Siennska in Girolamo Savonarola, kateri poslednji je moral pretrpeti mučeniško smrt na gromadi. Zastopniki cerkve bi se morali spominjati, da niso nič drugega, nego skromni zastopniki Kristovi. Papeževa nezmotljivost ne sme imeti nič skupnega s politiko, v katere področju so izpostavljeni zmotam in slabostim. Glavna namera te knjige pa je: pomirjenje med cerkvijo in državo.

Kako veljavno se dajajo ta izvajanja cremonskega škofa aplicirati tudi na naše slovenske razmere! Škof Bonomelli je prepričan, da bi bilo pomirjenje med cerkvijo in državo le na korist — obema! Prepričan je, da je zamenjavanje koristi vere in politike le na škodo — prve. Istotako smo prepričani mi, da je pri nas identificiranje koristi kake politične stranke s koristmi vere in cerkve le na nelzerno škodo za resnično versko čustvovanje. Tudi najhropneje zmagovalje ne odpravljajo pri nas dejstva, da se vsled spajanja vere s politiko sicer res silno debeli — stranka, da se pa s tem zastruplja razmerje med enim delom naroda in zastopniki cerkve, kar gotovo ne more biti na korist tej poslednji. Zamera gori, zamera doli: naše uverjenje je, da ima cremonski škof prav, ko pravi, da cerkev, ki je božjega izvora in ki bodi zato sveta in vzvišena, naj ne bo v odvisnosti od politike, ki je, pa naj se reče, kar hoče, in naj jo izvršuje, kdor hoče, vendar le delo človeškega uma, torej izpostavljeno — zmotam!

Brošura cremonskega cerkvenega kneza nam je došla prav a propos, ko neki propovednik v naši cerkvi pri Sv. Antonu novem v svojih postnih propovedih razpravlja o — politiki, in sicer o slovenski politiki. Pred nekoliko dnevi mu je bilo slovensko časopisje predmetom propovedi. Svaril je tudi pred tržaškimi časopisjem. Menda ne treba praviti, katero tržaško „časopisje“ je mislil, čim vemo, da je govoril izključno slovenskemu ljudstvu! Pa naj prečastiti gospod in oni gospodje, ki mu dajajo inspiracije, nikar ne mislijo, da reagiramo tu radi sebe, radi tega lista. Ne — za ta list se ne bojimo. Zavarovani smo pred tem po mnogih izkustvih. Koliko navalov in od najrazličnejših strani, liberalnih, klerikalnih in socialističnih, je že prihrumelo nadenj, a list je pri tem le — rastle!

Ni torej radi tega lista, če govorimo in svarimo tu! Gre za drugo, vzvišenejšo stvar — za stvar, ki bi morala biti tudi onim gospodom na srcu, kakor svečeniškom in kakor sinovom slovenskega naroda!

V memento naj bi jim bil efekt, ki ga je propoved minole nedelje popoldne napravila na vernike. Pozival je ljudi, naj se izogibljajo „Balkana“, odujati je hotel naše ljudstvo središču — bodi to že komu ljubo ali ne — vsega slovenskega delovanja in snovanja v tem mestu, vodstva bojev za naš narodni obstanek na tej eksponirani in za ves na

narod (narodno-politično in gospodarski) tako važni točki.

Skromna slovenska služkinja, o kateri se pač ne more domnevati, da je inficirana po liberalizmu, nam je takoj snoči zatrjevala, da je bil efekt tega propovednikovega poziva pri velikem delu poslušalcev kar najnepovoljnejši in da je prišlo to tudi do izraza tako, da je propovednik opazil to.

Nočemo se spuščati v razglabljanja in zadržati hočemo v peresu vsako pikro besedo. Samo prosili bi izvestne kroge, naj razmišljajo malce, kam bi dovela taka agitacija — če bi uspela! Ne bi bili — to nam verujejo — oni, ki bi se veselili posledic... ne kakor Slovenci, ne kakor zastopniki cerkve! Ravno v našem Trstu so razmere take, da bi morale siliti izvestne kroge, da slušajo glas starega cremonskega cerkvenega kneza, ki pravi, da ima politika vedno človeškega prahu na sebi! Politika je pač delo človeka, a ker prihaja iz človeških rok, more biti zgrešeno. Naj torej nikar ne spravljajo interesov vere in cerkve v take nevarne zveze.

Vsealbanski kongres.

Podpredsednik kongresa Faik beg Konica je v nedeljo ob 10 predpoldne otvoril nadaljevalno sejo kongresa. Početek seje se je pretvoril v bučno izjavo simpatij napram Italiji, nato pa je predsednik prečital francoski telegram italijanskega ministra Di San Giuliana, ki izraža vsem Albancem simpatije in odkritosrčno naklonjenost ter jim želi sreče in uspeha. Za to brzojavko so se čitale še druge.

Za podpredsednikom je govoril albanski patrijarh duhovnik Noli, ki je prišel iz Amerike, da izrazi svoje ginenje, ko vidi v slogi zbrane Albance. Opoldne, po zaključku seje, se je šel podpredsednik Konica pokloniti namestniku in tržaškemu županu.

Burno in živahno je postalo popoldne, ko je vstopil v dvorano Kastriot-Skenderbeg. Prof. Škro in Pavel Gergla sta napadala Cernogor in poveličevalo Albanijo, poslednji pa se je zlasti razvnel za načelo, da mora Balkan ostati ohranjen Balkancem, albanski kralji pa Albancem in sicer kosovski, bitoljski, skopeljski, janjinski in skaderski vilajet.

Diamandi, kucovlaški ravnatelj neke šole v Janjinu, je razpravljal o številu arnavtskih bratov Kucovlahov in je dognal, da jih je po vsem svetu raztrošenih eden in četrt milijona.

Ivanaj bej je hotel govoriti o bodoči albanski državni tvorbi in o njeni obliki, česar pa mu predsednik ni dopustil, ker so to točko črtali z dnevnega reda.

V začetku včerajšnje dopoldanske seje je naznanil podpredsednik Konica, da je dobil v nedeljo zvečer brzojavko od grofa Berchtolda, ki izjavlja, da je ginen radi izraza albanskih čustev in prosi, naj sprejmejo njegova voščila k uspehom.

Ves dan so takorekro izpolnila posvetovanja o mejah Albanije. Govoril je o tem zelo obširno Fan Noli, ki je zahteval, da se vtelesijo v Veliko Albanijo vsi kraji, kjer se govori albanski. „Albanija — Albancem!“ Skader je zgodovinsko albanski in mora postati tudi vidno albanski. Tudi Kosova Albanci ne opuste. To, kar dovoljujejo balkanske države, ni nikaka Albanija, in kar daja tripotentna, tudi ni dosti več.

Kakariži je zahteval, da se Avstro-Ogrska in Italija z vso močjo in vsemi sredstvi zavzamejo za to, da zapuste Srbi Albanijo.

O mejah je govoril tudi Zurani in izjavil, da mora postati albansko vsako mesto, ki šteje vsaj polovico albanskega prebivalstva.

Popoldne ob treh je podpredsednik Konica zopet prečital nekoliko brzojav, tudi iz avstrijskega Primorja in Dalmacije ter iz Nemčije. Potem je govoril med drugimi inženir Hässler za Veliko Albanijo in končal, da morajo velesile iz Veliko Albanijo ugodno rešiti pereče vprašanje.

Princ Ghika je v svojem francoskem govoru izjavil, da se morajo Albanci zanašati le nase, in je zaključil, da je najboljša albanska prijateljica — puška.

Ko so z burnim odobravanjem vzeli na znanje predlog, da bi se napotili v London albanski delegati, je nastopil katoliški duhovnik Tuša, ki je sicer na skromen način, a z navdušeno besedo pozival k edinosti v boju za domovino.

Seja mestnega sveta.

Snočnja seja mestnega sveta je bila nad vse zanimiva. Pred vsem je bilo prav nič gledati nenavadne obraze v zbornici, to je poslanke, ki ne pridejo nikdar in so morali sedaj priti rešiti laško večino ob priliki glasovanja za pokritje, ko se zahteva kvalificirano večino za veljavnost sklepa. Z velikim trudom in naporom je torej večina zgnala za snoči iz vseh vetrov svojih 54 poslancev, ki so glasovali za pokritje pro-

računa, kakor je predlagala finančna komisija in ki je odbila že zadnjič v tem listu omenjene Puecherjeve spreminjalne predloge.

Še dosti bolj zanimiva pa je bila razprava o nujnem predlogu svet. Vidakoviča, da mestni svet protestira proti slavicizaciji tržaške porote in da se naproša župan, naj posreduje pri justičnem ministru za odpravo te „nezakonitosti“.

Svet. dr. Wilfan je v kratkem pa jedrnatem govoru povedal preširni laški gospodi edino pravično slov. stališče tako jasno in dokazujoče, da je izzval obilo nevolje pri nasprotnikih. Svaril je občinski svet, naj ne stori te sramote, da glasuje za tako nepravičen preeloge.

Ker sta mu odgovarjala Mrak in Ricchetti, se je svet. Wilfan znova oglašil za besedo in v poldrugournem, pa premišljenem, stvarnem govoru povedal večini nepobitnih resnic in pravičnost naše stvari.

Ko je bil še svet. Puecher stavljal nov predlog v zadevi porote, je župan, kljub temu da o tem predlogu še niti ni tvoril razprave, jo že zaključil in ni dal besede dr. Slaviku, ki jo je vprašal. Z nasiljem so si torej pomagali, da so omogočili vsprejetje Vidakovičevega predloga in glasovali proti Puecherjevemu. Bil pa je tudi že skrajni čas: njih število je padlo od 54 na 43 in kmalu bi bili zasklepnili. Konec seje ob 11 in pol.

O krasnih Wilfanovih govorih sledi natančnejše poročilo jutri.

Domače vesti.

Smrtna kosa. In zopet se odpira nov grob, da polože vanj moža, ki je bil visoko čislán v svoji občini in ki je skozi dolgo vrsto let igral važno ulogo v življenju našega Krasa. Dne 3. t. m. popoldne je zatulnil v Lokvi svoje oči v večni sen gosp. Anton Muhá, tamošnji veleposestnik, bivši župan, bivši deželni poslanec, bivši predsednik okrajnega cestnega odbora, bivši član c. kr. okrajnega šolskega sveta. Vse te častne službe in pa dejstvo, da je tudi vladar odlikoval pokojnika z zlatim križem za zasluge, pričajo o velikem zaupanju, ki je je užival pokojnik pri svojih soobčanah in so-deželanah. O vsakem dogodku, ki se je tikal javnih koristi Krasa, je imel pokojnik važno besedo. Bil je veljak v pravem pomenu besede, a hiša Muhova v Lokvi je slovela in slovi širom na okoli in je deležna iskrenega spoštovanja tudi med deželami druge narodnosti. Pokojnik je doživel lepo starost 75 let, a ostavila nam dragoceno dedščino v rodbini, vzgojeni v narodni zvestobi in značajnosti, ki jej izrekamo najiskrenejše sožalje.

Pogreb bo jutri v sredo ob 5 popoldne.

Pri včerajšnji seji porotni razpravi, ki se je vršila proti obtoženci, ki ni razumel italijanski in pri kateri je bilo zaslišanih 14 prič, ki so vse izpovedale slovenski, se je dogodil čuden slučaj, da so se vendar morale slovenske izpovedbe prestavljati v italijansko, ker je en sam porotnik izjavil, da ne razume slovenski, drugi pa, da razume le — dialekt.

Ne bomo razpravljali o tem, kako je bilo mogoče, da se je dogodilo kaj takega, trdno pa upamo, da se ne prigodi več v drugo, ko je vendar dovolj porotnikov na razpologo, ki govore slovenski in torej nikakor ni treba onega tolmačenja, ki leži kakor težak balast na vsej razpravi in jo le ovira. — Krivdo, da se je zgodilo tako pri včerajšnji razpravi, oziroma zasluho na tem, pripisuje snočni „Piccolo della sera“ državnemu pravdniku, ki da ni uporabil svoje pravice, da bi odklanjal porotnike. Toda, kakor rečeno, mi ne mislimo razpravljati o tem in želimo le, da v bodoče sodijo slovenskim obtožencem porotniki, ki jih razumejo.

Bilo pa je nekaj dogodkov tekom razprave, preko katerih ne moremo preiti molči: Vsi porotniki so prisegli v — italijanskem jeziku! Čemu to? Porotnik ima pravico, da govori v svojem jeziku. In če porotnik, ki je po rodu Italijan, nikdar ne zataji ob taki priliki svojega jezika, zakaj naj bi ga zatajeval porotnik, ki je po rodu Slovenec? Za zgled naj veja tu ljubljansko, ali celjsko porotno sodišče, kjer Nemci, dasiravno razumejo slovenski in se vsa razprava vrši v slovenskem jeziku, vendar prisegajo vedno po nemško, Slovenci pa tudi pri nemških razpravah po slovensko.

Nadaj se naj omeimo tudi dejstvo, ki je poleg itak tek razprave ovirajočega tolmačenja še bolj oteževalo vso stvar. Porotnik, ki zna slovenski, je želel od obtoženca odgovora na razna vprašanja. Ni pa vpraševal v slovenskem jeziku, temveč v italijanskem in je moral torej predsednik najprej raztolmačiti obtožencu italijanska vprašanja, potem pa zopet obtoženceve slovenske odgovore. Če bi bil porotnik vpraševal slovenski, bi bilo odpadlo vsaj tolmačenje njegovih vprašanj obtožencu, in predsednik bi bil le pojasejal obtožencev odgovor onemu edinemu italijanskemu porotniku, ki ni razu-

mel slovenski, ker je vprašanje vendar obseženo v odgovoru. Porotnik, ki zna slovenski, le olajšuje v takem slučaju razpravo, če vprašuje v slovenskem jeziku.

Vsekakor pa je treba priznati predsedniku včerajšnje razprave, gospodu predsedniku deželnega sodišča Milovčiču, da je vodil razpravo zelo spretno in strogo nepristransko. Tolmač je bil popolnoma nepotreben in mu ni bilo treba niti enkrat odpreti ust, ker je po potrebi vse raztolmačil predsednik sam.

Čudimo se pa na kolikortoliko državnemu pravdniku, da ni izpregovoril ves čas razprave niti ene slovenske besede, da je stavljal vprašanja izključno v italijanskem jeziku in je le na koncu svojega govora izpregovoril par besedi slovenski, češ da ga bo razumel tudi obtoženelec. Prej je vsa njegova vprašanja moral obtožencu tolmačiti predsednik. Za državnega pravdnika velja torej v svrhu olajšanja razprave prav isto, kakor za zgoraj omenjenega porotnika.

Pripomnili smo vse to, ne morda, da bi hoteli kako vplivati na koga, temveč edino le v želji, da bi se razprave, ki gotovo niso v zabavo niti sodnemu dvoru, niti porotnikom, a gotovo najmanj obtožencu, po nepotrebnem ne zavlačevale, da ne bi se izgubljal čas s stvarmi, katerih se je tako lahko izogniti. Upamo, da se bo, dobri stvari na ljubo, v bodoče tudi ravnalo tako, kakor narekuje človekoljubnost in zakonska določba o neposrednosti sodnega postopanja.

Volk, ki mu ovca kali vodo! Nemčija hoče dalje oboroževati, še pomnožiti svojo vojno silo. Glasilo nemškega drž. kancelarja „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ opravičuje to, sklicevaje se na dogodke v jugo-istočni Evropi — torej na Balkanu. Tega pojačenja — pravi kancelarjevo glasilo — ni smeti umeti kakor kako pripravo proti inozemstvu, ampak le kakor trden sklep, da se tiste sile nemškega naroda, ki leže danes jalove in latentne v deželi, čim bolj izrabijo v svrhu popolne organizacije nemške vojske.

Ali so to farizeji! Človek bi menil, da so ti Nemci najnedoiznejša jagnjeta, ki nočejo nikomur skriviti lasu, da so to najmlajši ljudje brez vsacih aspiracij, ki bi mogli vzemirjati druge države. Samo svoje sile doma da hočejo organizirati! Kako pa to, da se vendar sklicujejo na dogodke na Balkanu, ki jim je vendar teritorialno tako oddaljen? Naj se le hlinijo, kolikor hočejo, ves svet ve vendar, da je Nemčija v prvi vrsti kriva, da je sedaj vsa Evropa oborožena do zobov. To oboroževanje datira od tiste usodne vojne Nemčije z Francijo. Z zmago nad Francozi je na eni strani požrešnost Nemčije postala tako silna, da bi hotela gospodovati vsemu svetu, z druge pa se vedno bolj maščevanja Francije. Zato množi od tedaj svoje vojne sile neprenehoma in sili tudi svojo zavezničko Avstrijo v oboroževanje, a posledica temu je, da oborožuje tudi vse druge vlasti, ki se boje silne nemške ekspanzivnosti. Tako tiči vsa Evropa pod orožjem, kar crplja vse gospodarske sile držav in narodov. Nemčija je torej volk, ki se dela, kakor da se boji, da bi mu mogli drugi vodo kaliti! Zato lahko rečemo, da se ima Evropa zahvaliti Nemčiji za sedanjoli hudo gospodarsko krizo.

Poroka. G. Eligij Marega se je poročil z gospico Almo Kovačičevo pri Sv. Luciji. Bilo srečno!

Srečke v podporo domačih umetnikov so v živahni razprodaji. Veselilo nas bi zelo, da bi po njih segali prav pridni vsi tržaški Slovenci in stem pokazali naklonjenost do naših umetnikov, a poleg tega pa imeli upanje, da „zadenejo“ prav krasen umotvor, ki je res velike vrednosti.

Ce bi kdo naših ljudi še rad kupil srečke, naznanjamo, da so v razprodaji v Živnostenski banki, v Ustredni banki, v Jadranski banki, v Ljubljanski kreditni banki, v Tržaški hranilnici in posojilnici, v Trgovsko-obrtni zadrugi, v Narodni posojilnici in v tobakarni g. Staniča. Tudi naša okolica je z njimi preskrbljena. Vsaka srečka stane 1 K. Zrebanje bo 15. aprila t. l. Torej le veselo po njih, dokler ne razprodamo vseh.

Glavna skupščina „Matice Slovenske“ bo v nedeljo dne 9. marca ob 10 popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani. Dnevni red: 1. Ogovor predsednika, 2. poročilo tajnikovo, 3. blagajnikovo, 4. poročilo preglednikov računov, 5. dopolnilne volitve v odbor, 6. volitev računskih preglednikov, 7. samostalen predlog odbora, 8. slučajnosti.

Slovensko dijaštvo v Pragi. III. „Slovenski večer“ se vrši v sredo dne 5. t. m. ob 8 zvečer v Nar. domu na Kralj. Vinogradih. Ti „slovenski večeri“ naj seznanijo slovensko dijaštvo med seboj, kar bo gotovo velikega praktičnega pomena v poznejšem skupnem političnem in gospodarskem delovanju. V sredo je zadnji večer pred Velikonočnimi počitnicami zgodbenimi in pevskimi točkami. Želeli je, da se udeleže vsi slov. dijak-pevci. Po Veliknoči se vrši še en večer v večjem obsegu, pozneje se bodo prirejali izleti. Prijatelji slovenskega dijaštva dobrodošli!

Darovi. Za ponesrečenega dečka Furlan iz Sv. Jakoba sta darovali 2 dami K 2, kar je bilo objavljeno v našem listu dne 9. febr. med darovi. Ker se stariši dotičnega dečka do danes še niso oglašili v naši upravi, kjer lahko vdobe imenovani znesek, pozivljamo tim potom, naj se oglosijo čim prej.

Brzjavni promet z Mehiko. Brzjavke za Mehiko, posebno za kraje, ki leže v notranjem delu dežele, trpijo zamude, ali pa se jih radi prekinjenih prog sploh ne more prosledovati. Vse brzjavke za Mehiko so torej do nadaljnjega sprejema le na nevarnost odpošiljatelja.

Božičnica CMD. Ob zaključku letošnje „božičnice“ podajamo račun in zahvalo vsem blagim dobrotnikom in dobrotnicam, nabiralkam in onim rodoljubkam, ki so tako pridno šivale oblečke za našo šolsko dečo.

Dohodki: K 2951 81. — Troški: Čevlji K 2063 10, oblečke K 444 70, razno K 231 54, skupaj K 2739 32, torej ostanka K 212 47.

Obleke so napravile sledeče gg.: rodoljubna hiša 24 deških, Zinka dr. Rybačeva 12, Nikolajev zavod 11, Mery Gulič 10, Viktorija Furlan 9 deških, dr. Pertotove 8, Trnovec in Harnhart, Roža Gregorinova, Ema Lenasi, Hartman in Zamej, sestre Abram, Ema Bartelj, sestre Mahne po 6 oblek, Ivanka Lozej 5, Linči Knaus in Pavla Kočevar po 4, Ema Abram, I. Nath, Skofič, po 3, Saksida, E. na Klavara, Sidi in Mimi Kallister, Vekoslava Dolenz, Irene Abram, Kmet, Köchler, Friskovič, Duška Mankoč, Ida Gombač po 2, Josipina Prhavec 2 sukni.

Presrečna zahvala še enkrat vsem blagim srcem, ki so pokazala ljubezen za naše ubožne malčke. Bog plati, Bog povrni! Priporočila se v nadaljno naklonjenost

Odbor ženske CMD podružnice v Trstu.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca januarja 1913. sledeči promet:

Dohodki.
A) redni dohodki:
1) Prispevki iz nabiralskih 829 K 79
2) Prispevki podružnic
Kranjsko . 1874 K 19
Štajersko . 699 K 51
Koroško . — K —
Primorsko . 895 K 59
Nižje Avstr. — K —
Skupaj 3.469 K 29
3. Razni prispevki 12.192 K 78

skupaj . . . 16.491 K 86
b) izredni dohodki:
Prispevki za obrambni sklad 613 K —
skupaj . . . 17.104 K 86
Izdatki.

A) redni izdatki:
1) plače, remun. učit. 22.293 K 82
osobju, razni računi itd. 22.293 K 82
B) izredni izdatki:
2) nalož. na glavnico, 653 K —
oz. obrambni sklad 22.646 K 82
skupaj . . . 5.851 K 96

torej primankljaja . . . 5.851 K 96
Opomba. Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Tržaška mala kronika.

Trst, 2. marca.

Radi javnega pohujšanja so zaprli v Koloniji 33letnega voznika Ivana Zobca, ki stanuje v ulici Sette fontane št. 726.

Ne plača nič, pa še razgraja. Kočijaži in vozniki so imeli včeraj res slab dan. Krog enajste ure zvečer so zaprli tudi 25letnega kočijaža Antona Počkaja iz Postojne, stanujočega v ulici Giulia, kjer je strašno razgrajal. Sirl je z zlobnim namenom svetilko za plin in povzročil 9 kron škodo. razven tega pa je kavalir še napravil 2 kroni dolga, ne da bi imel kraljarja v žepu. Policija mu je prisodila dva dni zapore.

Nepremišljen slepar. Zapril so včeraj 20 let starega Gina Prausello iz Vidma, ker se je potepal brez stanovanja in sredstev. Povedal pa je policiji, da bi bil moral včeraj nastopiti službo kot natakter v gostilni Odorika Ruzzierja na trgu Ponterosso št. 4. Tega policija delomrznemu človeku ni verjela in za to so vprašali samega gostilničarja, ki je rekel, da je vse, kar trdi Prausello, sama laž. Pač pa je res, da mu je bil Ruzzier nekoč izročil 20 kron, da bi plačal neke carinske troške, a da je z denarjem izgubil, mesto da bi bil plačal. Seveda bo sedaj kaznovan radi potepanja in goljufije.

Žejen in lačen, a brez denarja. Snoči so prišli v gostilni „alla Civetta“ v ulici Geppa 25 let starega pomorščaka Ruggera Morattija iz Trsta, ker je zajedel in zapil 2 kroni 28 vinarjev, na to pa izjavil, da ga nima pečenega groša v žepu.

Drzen tat pri policiji. Ob pol osmih snoči je prišel 23 let stari kočjaž Jožef Verner iz Gorice k policijski straži in je vprašal, če ni morda ta in ta zaprt. Ko so

Čevljarnica „Alla Sartorella“ - Trst

VIA BARRERA VENEZIA 52. 10 (nasproti ospitalone Genu)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. Blago izvirno in CENE ZMERNE.

pa malo premišljevali in se informirali, je porabil premeteni gost priliko in je ukradel policijskemu stražniku z obešala plašč, vreden 37 kron. Na srečo so ga pa zapazili in na mestu zaprli.

Zlobno razbijanje bedastih mladičev. Trije mladiči in sicer zasebni uradnik Carlo Vittori, elektrotehnik Umberto Sandri in brivec Marij Kočevar so si snoči po deseti uri delali kratek čas z razbijanjem svetilk po Vrdeh in Sv. Ivanu. Metali so kamenje. To je kalpada jezilo tamošnje stanovalce in jeze so se hoteli iznebiti s tem, da so nekoliko premikastili bedaste zlikovce. Pri tem se je odlikoval 24 let stari kočijaž Jožef Božič, a tako nesrečno, da je ranil uradnika in elektrotehnika. Njegov čin so vzeli pri policiji na zapisnik, na to pa so ga izpustili.

Porotno sodišče.

Uboj v Pliskovici.

Predseduje predsednik dež. sodišča Milovčič, prisodnika svetnik Parisini in sodnik dr. Lučič; državni pravdnik dr. Zumin; branitelj dr. Mandić.

Otoženec: Anton Žerjal, rojen v Pliskovici leta 1891., tja pristojen, črevljar, pismen, brez premoženja, že kaznovan, ki je obtožen

hudodelstva uboja.

Izrečani so bili sledeči porotniki: Blažina Fran, Bogdanovč Anton, Cetinič Andrej, Erzgoi Jakob, Kalster Anton, Kocjančič Fran, Millionig Matej, Žgur Aleksander, Trampus Josip, Urbančič Josip, Žerjal Anton in Žigon Josip.

Ko je vprašal predsednik porotnike, ali vsi razumejo slovenski, je izjavil prvi porotnik Trampus, da ne razume slovenščine, da torej zahteva tolmača. Porotnik Žigon je izjavil, da razume le slabo slovenski.

Predsednik je odredil, da pokličejo tolmača.

Branitelj dr. Mandić je takoj nato protestiral proti priteglitvi tolmača za slovenščino, ki je deželni jezik v področju tržaškega deželnega sodišča, in je izjavil, da pristane le na to, da predsednik po potrebi tolmači. Ta protest naj se zabeleži v zapisniku.

Državni pravdnik dr. Zumin je izjavil, da prepušča odločitev sodnemu dvoru.

Po kratkem posvetovanju je predsednik proglasil sledeči

sklep:

Sodni dvor ne more oporekati trditvi g. branitelja, da je slovenščina deželni jezik pri tržaških sodiščih. Vendar pa, ker je eden od porotnikov izjavil, da ne razume slovenščine, in ker je na drugi strani obtoženec več edino slovenskega, svojega materinega jezika, je sodni dvor sklenil, da pritegne tolmača, ki bo onemu porotniku razlagal na kratko vsebino izpovedi po predsedniku v slovenskem jeziku zaslišane obtožbe in prič.

Tolmačit je prišel avskultant dr. Irgolič, nakar so vsi porotniki prisegli italijansko!

Obtožnica, ki je bila prečitana v slovenskem jeziku in jo je predsednik potem raztolmačil po italijanski, kakor je tudi nadalje sam tolmačil obtožbeve izpovedbe, pripoveduje, da je v nedeljo, dne 27. oktobra l. l. prišla družba sedem mladeničev okrog 9 zvečer v krčmo Josipa Žerjale v Pliskovici, kjer se je že nahajal sedaj pokojni Josip Bandelj. Takoj za navedenimi fanti je stopil v krčmo obtoženec ter prisedel k njihovi mizi, dočim je Bandelj sedel pri drugi mizi v isti sobi.

Obtoženec je pozneje pristopil k Bandeljevi mizi, in sta pričela staviti neko stavo za pol litra vina. Šlo je namreč za to, če se obdolženec posreči s pihanjem spraviti dvajsetico v kozarec, ki je stal na mizi. Stava se je glasila, da mora obdolženec petkrat pihnuti in v tem času spihati denar v kozarec. Obdolženec je pihnil trikrat, pa denarja ni spravil v kozarec. Josip Bandelj ga je pozival, naj pihne še dvakrat in potem da naj eventualno plača pol litra. Žerjal pa ni hotel več nadaljevati s pihanjem, temveč je rekel, da plača samo četrt vina. Bandelj je zahteval pol litra, končno sta se zjednili, da sta plačala vsak četrt.

Okoli polnoči so vsi gosije šli iz krčme. Na cesti sta se pričela Anton Žerjal in Josip Bandelj pehati in cukati, kakor če bi se norčevala in so drugi rekli, da se ravsa kakor kokoši.

Slednjic sta se ustavila pri družbi, kjer sta stala popolnoma mirna. Naenkrat je obdolženec vzel nož iz žepa, napravil korak proti Bandlju in ga sunil v spodnji del živega. Ko je to storil, je zaprl nož, ga dal v žep in potem odšel okrog tam zbranih mladeničev, tako, da je prišel za hrbet Izidorja Kosiča, ki ga je prijel in vrgel na tla, da bi mu vzel nož, obtoženec pa mu je odgovoril, da naj ga pusti v miru, da ni nič.

Bandelj je tudi odšel domov v spremstvu Izidorja Kosiča, kateremu izpovedka ni niti hotel povedati, da je ranjen. Dne 28. oktobra popoldne so ga prepejali v tržaško mestno bolnišnico, kjer je bil operiran in je radi nastalega vnetja rane izdihnil dne 30. oktobra.

Zasliševanje obtoženca.

Obtoženec, bled, slaboten mladenič, je izpovedal, da ve le po drugih, da je kriv

očitanega dejanja, da je bil tedaj tako pijan, da se ne spominja čisto nič drugega, nego to, da je bil v družbi z drugimi fanti. Bil je tako pijan, da se ni mogel peljati s kolesom domov. Šele drugo jutro sta mu gostilničar Josip Žerjal in Alojzij Štemberger povedala, da je ranil z nožem Bandlja. Sel je nato k ranjencu, in mu svetoval, naj dobi zdravnika, da že on plača stroške. Ko so Bandlja prepejali v tržaško bolnišnico, ga je obiskal tudi tu in sta se dogovorila, da se poravnata med seboj. Ko pa je Bandelj le umrl na zadobljeni rani, je obtoženec zelo obžaloval svoje dejanje in je izjavil napram preiskovalnemu sodniku, da je pripravljen podpirati rajnikove starše. Isto je izjavil tudi danes pri razpravi.

Preden se je nato začelo zasliševanje prič, je predlagal branitelj z ozirom na to, da je treba zaslišati celo vrsto prič, ki nobena ne razume italijanski, naj se prenese razprava na drug dan, ko bo mogoče se postaviti porotno klop, da bodo vsi porotniki umeli slovenski jezik, kajti tolmačenje se protivi glavnemu principu sodnega postopanja, neposrednosti.

Državni pravdnik se protivi predlogu, češ, da se je že mnogokrat razpravljalo po tolmaču in se je sodilo pravično, torej se bo enako tudi danes.

Predsednik je proglasil sklep, da se z ozirom na to, da itak razum enega porotnika razumejo vsi slovenski in se le dotičniku tolmači na kratko, česar ne razume, zavrne braniteljev predlog, ker se s takim tolmačenjem ne krši načelo neposrednosti postopanja.

Branitelj je zahteval, da se njegov predlog in sklep zabeleži v zapisniku.

Zasliševanje prič.

Prvi je bil zaslišan kot priča Izidor Kosič, ki je izpovedal popolnoma v smislu obtožbe, in prav posebej, da Bandelj niti povedati ni hotel, da je ranjen. Obtoženec ne prenese dosil vina, in tisti večer je precej pil. Enako sta izpovedala tudi dva Franc Žerjala. Obtoženec je bil vedno dober fant in so ga vsi imeli radi.

Pri zasliševanju druge priče je porotnik g. Millionig želel nekaterih pojasnil od priče in je vprašal za to predsednika v italijanskem jeziku. Enako je storil pozneje še večkrat.

Državni pravdnik je izpraševal izključno le italijanski.

Priča Štemberger Alojz je izpovedal, da je obtoženec pač bil pijan, da se mu je jezik zaletaval. Pozneje se mu je zdelo, da je celo jokal. Enako je izpovedal tudi priča Srca Avgust.

Gostilničar Josip Žerjal je izpovedal, da se obtoženec kmalu opije. Ali je bil tisti večer popolnoma pijan, ne ve. Druge priče so pripovedovale, da je obtoženec bil tisti večer v krčmi v Krajnivas, kjer je pil in igral na karte. Priča Fran Štok je govoril tisto popoldne z Bandljem, ki ni prav hotel povedati, kaj mu je, in tudi z obtoženecem, ki izprva ni hotel nič vedeti o stvari, potem pa šel obiskat ranjenca. Priči Edvardu Goruppu se obtoženec v Krajnivas ni zdel pijan.

Rajnikov oče Josip Bandelj zahteva 500 K odškodnine za podporo, ki jo je dobival od svojega sina.

Branitelj predlaga zaslišanje obtoženčevega brata, ki bi dokazal, da je obtoženec pijan, če izpije tri četrti litra vina. Sodni dvor je predlog odklonil.

Po prečitani sodnih listin je sodni dvor stavil porotnikom enoglasno vprašanje, glaseče se na uboj, dodatno vprašanje, ali je storil obtoženec to dejanje v polni pijanosti in eventualno vprašanje, ali je bilo dejanje storjeno v naključni pijanosti.

Državni pravdnik je govoril italijanski in je le na koncu izpregovoril par besedi slovenski, češ, da ga bo razumel tudi obtoženec.

Branitelj dr. Mandić je poudarjal, da je obtoženec v resnici storil očitano mu dejanje, da pa ga je storil v polni pijanosti. Govoril je o vplivu alkohola na človeško voljo in trdil, da priče, ki so sami obtoževali alkohola, ne morejo presojati dejanj drugih, storjenih pod vplivom alkohola. Predlagal je, naj porotniki potrdijo vsa tri vprašanja.

Porotniki so potrdili glavno in dodatno vprašanje z vsemi 12 glasovi, eventualno, na naključno pijanost, pa z 10 proti 2 glasovoma, nakar je sodni dvor oprostil obtoženca hudodelstva uboja in ga obsodil le zaradi prestopka pijanosti na dva meseca zaporu. Ker pa je bil obsojenec itak že štiri mesece v preiskovalnem zaporu, je bil takoj izpuščen na svobodo.

Predsednik je proglasil razsodbo samo v slovenskem jeziku.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na javni dražbi, ki se bo vršila v sredo, dne 5. t. m. od 9 do 12 dop. in od 3 do 6 pop., se bo prodajalo: avtomatični stroji za inkasiranje denarja, ovratnice, dežniki, nogavice, hlači, podveze, robci, stezniki, ovratniki, palice, denarnice, torbice, usnjate mape, potovalne potrebščine, spodnje srajce in hlače, rokavice, pasovi, gumbi, kipci in druga drobna.

POHISTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
 PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
 TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje g. dr. Wagnerja, primarija v Brunek-u

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Mi je drago poročati vam o uspehli porabi vašega **ŽELEZNA-TEGA KINA VINO SERRAVALLO**, s katerim sem pri slabokrvnih odraščelih, kateri so ga prav radi vzeli. Radi tega priporočam vaš izdelek kar najbolje.

Brunek, 7. junija 1911.

Dr. WAGNER.

N. Casile.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

IORUBIN CASILE

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s **konfeti Casile**

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (šilunge), popolnoma odpravljajo in oblažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Skatija konfetijev Casile K 4—.

Iorubin Casile, najboljša protisifilna in poživljajoča krištilna sredstvo, ki se uporablja s uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoholi, ishias, vnetju žlez, polnim madačem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, steniliti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinovne kisline itd. — Steklenica Iorubina Casile K 3-50.

Vbriganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrigavca Casile K 3-50.

Kdor želi večjih pojavit, tiskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastoj in z vsa rezervo. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloge v Trstu: Mario Lang, lekarna Serravallo.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.
 Odlikovana tovarna (z zlato svetiljo) cevi in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.
 Sprejema vankovrstno delo v cementu. Cene zmerno, delo točno.

TVRDKA

Francesco Bednar

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST

je preložila svojo

trgovino šivalnih strojev

bicikljev in pridevkov z mehanično delavnico vred iz ulice Ponterosso šte. 4

v ulico Campanile šte. 19.

Priporočeno od zdravnikov.

PROTI OZEBLINI

uporabljajte protiozeblinsko mazilo

odlikovane lekarne „Al due Meri“, dr. A. Praxmarer, Trst, Veliki trg. Lonček K 120.

Če se pošlje K 1-30 naprej, pošiljatec poštno prosta.

S 1. majnikom 1913 odda

mlekarna v Rodiku

dnevno 1200 l renomiranega pasteriziranega mleka. Manjšo skupino tudi takoj. Franko postaja Trst drž. kolodvor ali v mlekarno v Trstu postavljeno. — Informacije MLEKARNA RODIK, pošta Kozina.

Koncesionirani zobotehnik

ALEKS. LUKEŠ

Trst, ulica Nuova 13.

Sprejema: od 9-12 in od 2-5.

ALOJZIJ TAVČAR-DUTOVLJE

avtorizirano stavbno in kamnoseško podjetje

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune, cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga monumentalna dela. Cene zmerno.

Odlikovana tovarna sodavice
 pri Trstu,
 Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.
 se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

ADRIJA

Sv. Ivan
 pri Trstu,
 Tel. 566.

Umor v Pomjanu pred deželno sodnijo.

V živem spominu je krvavi prizor, ki se je odigral na sam božič v Pomjanu. Tekom nekega prepira v osmici Josipa Veškovo v Pomjanu se je zagnal Josip Jerman po domače „Pinčar“ z nožem v roki proti nekemu Antonu Peroša. To je bilo v povod drugim pivcem, da so vsi bliskoma planili proti vratom. Med prvimi sta se nahajala Anton Peroša in Josip Sosič po domače „Finčar“. Sledili so jim Josip Jerman „Piačar“, Josip Jerman „Puš“, Karl Veškovo in drugi. 10 minut pozneje so našli na dvorišču J. Sosiča mrtvega. Padel je nesvesten na tla vsled smrtonosnega bodljaja. Takoj je padel sum v prvi vrsti na Josipa Jermana „Pinčar“ in potem tudi na Josipa Jermana „Puš“ in na Karla Teškovo. Še isti zvečer so bili zaprti. Ker se ni moglo ugotoviti, kdo izmed treh imenovanih je prizadel Josipu Sosiču smrtno poškodbo, je državno pravdnikstvo dvignilo obtožbo proti vsem trem.

V soboto se je vršila razprava pred tukašnjim c. kr. deželnim sodiščem pod predsedstvom c. kr. svetnika dr. Stegū. Obtoženci so se protestirali nedolžne. Bilo je zaslišanih 10 prič.

Državni pravdnik dr. Zumin je predlagal obsodbo v smislu obtožnice.

Sodišče je orosilo vse tri obtožence vsake krivde in kazni. Branila sta obtožence dr. J. Mandić in dr. Pangrazi.

Društvene vesti.

Kolesarsko društvo „Balkan“ naznanja, da se bodo vršile redne seje ob torkih zvečer ob 8.30 v kavarni „Minerva“.

Zveza jugosl. železničarjev vabi na društveni shod ki se bo vršil jutri, v sredo, dne 5. marca t. l., ob 8 zvečer v društveni dvorani ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 2 II. Dnevni red: 1. Poročilo o dosedanjem delovanju Zveze v stvari provizijskega fonda in nje uspehih in neuspehih. 2. Volitev delegatov centrale za tretji redni občni zbor, ki se bo vršil dne 9. marca t. l. 3. Razno. K obilni udeležbi vabi osrednji odbor.

Zavod Sv. Nikolaja ima prihodnjo nedeljo, dne 9. t. m. ob 5 pop. svoj redni občni zbor, na katerega vabimo vse svoje udince in prijatelje zavoda.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu je izvolilo za letni tečaj 1913 sledeči odbor: Iur. Filip Omladič, predsednik, med. Milko Gnezda, podpredsednik, Iur. Franjo Juhart, tajnik, Iur. Rudolf Ročnik, blagajnik, phil. Ivan Tominec, knjižničar, Iur. Ognje-slav Grandovec, gospodar, phil. Gregor Čremošnik, namestnik, Iur. Jakob Božič in phil. Maks Kovačič, preglednik.

„Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju“ priredi svoj V. redni občni zbor v torek, 4. sušca ob 8. zvečer v restavraciji „Siegel“ III. Neulinggasse 28. z običajnim dnevnim redom. — Slovanski gostje dobrodošli!

Odborova seja kol. društva „Balkan“ se vrši vsak torek ob 8 zvečer v kavarni „Minerva“, kar naznanjamo enkrat za vselej.

Akad. društvo slov. agronomov „Kras“ na Dunaju priredi svoj četrti redni občni zbor 4. t. m. ob 8 zvečer v gostilni „Zum Kleeblatt“ (VIII. Mitterbergg. 33) z običajnim dnevnim redom.

Nar. del. organizacija.

Javen shod NDO. V nedeljo se je vršil v dvorani NDO javen shod, kateremu je predsedoval tov. Čeh. Strokovni tajnik Brandner je poročal o predmetu „Slov. delavstvo v Trstu in organizacija“, dr. Kisovec pa o kongresu NDO. Nato sta govorila tovariša Stok in Sajina. Neki zborovalec (Barkovljan) je izrazil željo, da bi ustanovila NDO podružnico v Barkovljah. Kakor vse kaže, se delavci vedno bolj oklepajo NDO, zlasti pa se zanimajo za njo sedaj, ko se bliža kongres in se izvršujejo tako važne reformacije.

Pripravljalni odbor Zveze jugoslov. lesnih delavcev. Vsi oni tovariši, ki so bili izvoljeni v odbor Zveze, so naprošeni, da se udeležijo seje, ki bo danes, v torek ob 7 zvečer v društvenih prostorih.

Skupina pekovskih pomočnikov NDO. V četrtek ob 9 in pol predpoldne društveni sestanek v društvenih prostorih, ul. Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: Zveza jugoslovanskih pekovskih delavcev.

Zidarska skupina NDO sklicuje za četrtek ob 6 zvečer shod v društveni dvorani, ul. Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: 1. Položaj zidarjev. 2. Volitev prip. odbora Zveze. 3. Zidarska zadruga.

Prip. odbor Zveze jugoslovanskih lesnih delavcev NDO sklicuje za četrtek, dne 6. marca ob 7.30 zvečer javen shod v društveni dvorani, ul. Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: „Zahteve lesnih težakov glede skrajšanja delavnega časa“.

Zidarska skupina NDO. Jutri v sredo, ob 6 zvečer prva mesečna redna odborova seja v društvenih prostorih NDO.

Godbeni odsek NDO ima svoj III. letni redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v četrtek dne 6. t. m. točno ob 7.30 zvečer v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu. Izvršujoči in podporni člani ter prijatelji

društva naj se odzovejo temu vabilu v najobilnejšem številu.

Shod lesnih delavcev. Ob veliki udeležbi se je vršil v četrtek zvečer v dvorani NDO shod lesnih delavcev vseh kategorij, ki ga je sklical pripravljalni odbor „Zveze jugoslovanskih lesnih delavcev NDO“. Bili so navzoči tesarji, parketni stavci, mizarji, lesni težaki itd. Shodu je predsedoval odbornik prip. odbora „Zveze“ tov. Zorza, ki je obrazložil v svojem nagovoru pomen shoda, na kar je poročal strokovni tajnik Brandner o važnosti strokovne organizacije delavstva lesnih strok.

V imenu mizarjev je nato govoril tov. Brežar, v imenu parketnih stavcev pa tov. Čeh, ki je zlasti opozarjal na pomlad, ko delodajalci pritiskajo na delavce; zato je potrebno, da se oklenejo delavci drug drugega. Končno je predlagal predsednik, da se dopolni pripravljalni odbor „Zveze“, kar je bilo sprejeto, in so bili enoglasno izvoljeni sledeči tovariši: Čeh, Zorza, Filipčič, Brežar, Velkovich, Worlicek, Gruden in Tavcar.

Iz vrst postiljonov prihajajo pritožbe napram delovodjem, zlasti pa napram italijanskemu ravnatelju Ozioniju, nakar opozarjamo g. Dolenc. Če pa g. Dolenc toza devno ne misli ničesar ukreniti, potem bo prisiljena NDO ponovno nastopiti, in sicer z vso ostroostjo. Ne vemo pa, kako more g. Dolenc dopuščati, da vodi njegovo podjetje Italijan, ko so vendar vsi postiljoni Slovenci odkar je odpuštil one Nemce, ki jih je najel iz Koroške. Mislimo, da bo to zadostovalo in upamo, da g. Dolenc ukrene vse potrebno in tudi izpolni, kar je obljubil. Kaj je z delavnim redom? Naj gospodje ne mislijo, da smejo zato, ker so morali povisati postiljonom za 10 K plače na mesec, postopati z njimi, kakor se jim poljubi.

Gospodarstvo.

Češka veletrgovina v Trstu. Stara znana češka impoizna tvrdka za čaj, I. Fromm in Opavi, je ustanovila v Trstu svojo podružnico in namerava razširiti delokrog novega podjetja tudi na slovanske zemlje naše države. Upnmo, da bodo naši slovanski trgovci podpirali to tvrdko, s čemer bodo gotovo prispevali k doseganju medsebojnih zvez slovanskega trgovstva.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 v. besede. Nastao tiskane besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 v. Plača se takoj inšertnemu oddelku.

Išče se stanovanje sestojede iz dveh sob, kuhinje in srambe v bližini Borznega trga za 1. april. Ponudbe pod „Prvi april“ na inšertni oddelku „Edinosti“.

Hišica z zemljiščem v Rocolu se proda po nizki ceni. Pojasnila ul. Chiozza 82. 475

Izvežban korespondent, zmožen slovanske in laškega jezika, z dovršeno tehniko, tudi z neeljiv računovodja, ponuja na podlagi izvrstnih spricval svojo službo. Prijazni dopisi inšertnemu oddelku „Edinosti“ pod „Korespondent“.

Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne, kavarne, mlekarne in drugi obrtni obrati, hiše, vile itd. Pojasnila daje Kolaršič, kavarina Corso od 9—11, 3—6, telefon št. 825. 417

Hrano dobje gospodje po ceni — Scala al Belvedere 1, III. (Marcovich). 457

Pisarniškega vajenca sprejme takoj odvetniška pisarna dr. Feliksa Kovačič v Trstu, ulica S. Nicolò 4, III. 462

Iščem čevljarskega delavca. Josip Tence, Sv. Križ št. 45. 459

Domačo hrano daje gospa distingviranim osobam. Naslov pove inšertni oddelku „Edinosti“ pod št. 473. 473

V najem se daje meblirana soba za eno ali dve osebi v ulici Commerciale št. 9. meranin. 476

Išče se spreten vodja za gostilno v Bazovici. Vstop takoj. Mahnič, Bazovica. 477

Iz Koprive. Start kopriviški fantje priredijo plezni venček prvo nedeljo v ma u na dvorišču g. J. Zega. 479

Odda se postelja v ulici Coroneo 1, V. Stegovec. 478

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 71

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in v najmanjšem času ::

Tel. 25-26. □ Poslovodja: Franje Jenke.

Josip Grižon

Trst, ulica Belvedere 2.

Prodajalna čevljev

finih in preprostih za moške, ženske in ot oke vseh vrst. — Sprejemajo se naročila po meri in popravki.

CENE ZMERNE.

Anton Muha

veleposesnik, gostilničar, bivši župan, bivši dež. poslaneo, bivši predsednik okr. cest. odbora, bivši član o. kr. školskega sveta, odlikovan s zlatim križcem za zasluge i. t. d.

danes, dne 3. sušca 1913, ob 3 popoldne po kratki mučni bolezni, previden s svetotajstvi v 75. letu mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki predragega pokojnika se preneso v sredo, dne 5. t. m., ob 5 popoldne na domače pokopališče.

LOKEV, dne 3. sušca 1913.

Žalujoči ostali.

Anton Simunič

Trst, via dell' Istria 72 (Čarbola Zgornja)

priporoča cenj. občinstvu svojo

GOSTILNO „ALBA“

Toči se pristno dalmatirsko črno vino, opol in belo, pelinovec in marsala. Gorka in mrzla jedila.

„Globus“

Mednarodna korespondenčna in zamenjalna družba, Berlin-Nowawes, poštni predal 38.

išče na Primorskem članov obojega spola

ne pod 16 leti, ki so pripravljene, da bi zamenjavale pisma, razglednice, znamke i. t. d. Letni prispevek samo K 3-50, vpisan na K 1-20. Društveno glasilo, 60 strani močno izhaja vsak mesec in se razpošilja članom brezplačno. Prospekti brezplačno.

G. Ferluga - Trst

via Barriera vecchia 31

priporoča velecenjenemu občinstvu svojo

slasličarno

vedno oskrbljeno s svežim blagom, vseh vrst slaščic in konfetur. — Vsakovrstni likerji in vina v steklenicah

CENE JAKO ZMERNE. POSTREŽBA TOČNA

Sprejema vsakovrstna peciva.

Zaloga obuvala

in lastna delalnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 27.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Virgilio Rapotec

priporoča cenjen občinstvu Trsta in okolice svojo

mesnico

nahajajočo se

v ulici Sette fontane 35

v kateri prodaja goveje, telečje in janječje meso prve vrste ter perutnino po zmerni ceni.

Oglase, poslana, osmrtnice in vsakršna razglasna ali reklamna naznanila je pošiljati le „Inšertnemu oddelku Edinosti“

Avtoriziran elektrotehniški mehanik

Vittorio Ban

Trst, ulica delle Poste št. 9.

--- Telefon štov. 362/VIII. ---

PREVZEMAJO SE INSTALACIJE

električnih luči, motorjev, električnih zvoncev, telefonov in strelovodov.

Bogata zaloga svetilk in mrežic najboljših znamk.

Oskrbovanje električne razsvetljave in zvoncev, dvigal, telefonov. — Poseben oddelk za popravila v precizijski mehaniki.

Prvaslovenska mirodilnica

v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO.

Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd.

Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

Ljudska urarna

BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

(nasproti cerkve sv. Antona novega)

Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnic itd.

Konkurenčne cene.

POZOR!

Svoji k svojim!

VINKO TERČON priporoča slavnemu občinstvu svojo na novo odprto

pekarno

v Trstu, ulica del Bosco 18

(prej F. PIRMAN)

Prodaja se svež kruh 3—4 krat na dan raznih sladčic, biškotov in liherjev te. najfinejše moke 7 t. d.

Back & Fehrl

splošni uniformski zavod

Trst, Acquedotto 12

Izdelovanje uniform, livrej in oblek po meri

Zaloga izdelanih oblek

Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specijaliteti v veznji. — Izbira volnenega blaga.

NA OBROKE! Zmerne cene!

Adolf Kistoris

Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad.

zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II.

:: POZOR! Skladišče se nahaja v I. nad. ::